

Дмитренко І., докторант
кафедри національної безпеки,
публічного управління та адміністрування
Державний університет «Житомирська політехніка»

РЕСУРСНІ ФАКТОРИ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ СИСТЕМОЮ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Реалізація цифрової трансформації системи охорони здоров'я безпосередньо залежить від наявності ресурсів, необхідних для практичного втілення запланованих змін. Саме ресурсне забезпечення визначає реальну спроможність держави перейти від декларування цілей цифрової трансформації до їх практичної реалізації, забезпечити впровадження цифрових технологій на всіх рівнях системи охорони здоров'я, їх подальше функціонування, оновлення та масштабування.

Ресурсні фактори мають комплексний характер, оскільки цифрова трансформація потребує одночасного залучення фінансових ресурсів, відповідного кадрового потенціалу, розвиненої цифрової та інженерної інфраструктури, а також сучасного техніко-технологічного забезпечення. При цьому недостатність хоча б одного із зазначених компонентів може стати обмежувальним чинником для всієї системи. Наприклад, наявність сучасного програмного забезпечення не забезпечить очікуваного результату за відсутності належної цифрової інфраструктури або необхідних компетентностей медичного персоналу, тоді як достатнє фінансування без відповідного технологічного та кадрового забезпечення не гарантує ефективності цифрових перетворень.

Особливістю ресурсних факторів є також те, що їх значення не обмежується початковим етапом цифровізації. Цифрова система охорони здоров'я потребує постійного фінансування, технічного обслуговування, оновлення програмного забезпечення та обладнання, підвищення кваліфікації персоналу, забезпечення стійкості інформаційної та енергетичної інфраструктури. Тому ресурсне забезпечення має розглядатися

не як разова умова впровадження окремих цифрових рішень, а як безперервна складова державного управління цифровою трансформацією системи охорони здоров'я протягом усього життєвого циклу цифрових технологій.

Ресурсні фактори є матеріально-ресурсною основою запровадження реформ, який визначає спроможність держави реалізувати задекларовані цілі щодо цифрової трансформації системи охорони здоров'я,

– фінансові – сукупність фінансових ресурсів, механізмів фінансування та інвестиційних можливостей держави, органів місцевого самоврядування і закладів охорони здоров'я, які визначають спроможність впроваджувати, підтримувати та масштабувати цифрові технології, інформаційні системи й цифрову інфраструктуру системи охорони здоров'я. Фінансові фактори визначають ліміти реалізації реформи. Якщо політична воля декларує тотальну цифровізацію, саме фінансовий фактор визначає, чи отримають заклади охорони здоров'я фінансові ресурси для закупівлі обладнання, програмного забезпечення та ліцензій. Державне фінансування має покривати як етап формування та впровадження механізмів цифрової трансформації системи охорони здоров'я на усіх рівнях управління та реалізації медичних послуг так і забезпечення дострокового, безперебійного та безпечного функціонування цифрової системи охорони здоров'я.

– кадрові – сукупність кількісних і якісних характеристик кадрового потенціалу системи охорони здоров'я (рівень професійної підготовки, цифрових компетентностей, готовності до цифрових змін та безперервного професійного розвитку), які визначають спроможність ефективно впроваджувати, використовувати та розвивати цифрові технології у сфері охорони здоров'я. Для нівелювання зазначених факторів, а точніше їх використання для прискорення процесів адаптації держава має забезпечити управління зазначеними факторами через впровадження обов'язкових професійних стандартів цифрової компетентності для медичних та управлінських кадрів, інтеграції ІТ-дисциплін у програми вищої медичної

освіти та інтернатури, створення системи безперервного професійного розвитку з нарахуванням курсів з питань цифрової системи охорони здоров'я. Крім того, вагоме значення при управлінні кадровими факторами є формування положень, які стосуються методів використання технологій штучного інтелекту та етичних питань даних методів. Адже, технології штучного інтелекту в професійній діяльності медичного персоналу все частіше займають найбільш вагомую роль для діагностування та встановлення методів лікування.

– інфраструктурні – стан розвитку цифрової, телекомунікаційної, енергетичної та інженерної інфраструктури, що забезпечує функціонування інформаційних систем, цифрових платформ, центрів обробки даних і каналів передачі інформації, визначаючи можливість безперервної реалізації процесів цифрової трансформації системи охорони здоров'я. Інфраструктура створює фізичний базис реформи, де ключовим критерієм є безперервність. На сьогодні є вкрай важливим забезпечення безпеки інфраструктури з одного блоку та її використання для безпеки медичних послуг, медичного персоналу та пацієнтів. Ключовими інфраструктурними факторами є: рівень покриття широкопasmовим інтернетом віддалених територій; будівництво та функціонування державних захищених центрів обробки даних; забезпечення лікарень резервними джерелами живлення; рівень координації роботи з операторами зв'язку.

– техніко-технологічні – рівень розвитку цифрових технологій, програмного забезпечення, медичного обладнання, систем штучного інтелекту, телемедицини, Інтернету медичних речей та інших інноваційних технологічних рішень, що визначають функціональні можливості цифрової трансформації системи охорони здоров'я. Даний фактор встановлює та функціональні можливості цифрової трансформації системи охорони здоров'я, адже визначає швидкість, безпеку та якість руху інформаційних

потоків для управління системою охорони здоров'я та реалізації медичних послуг.

Отже, ресурсні фактори визначають не лише можливість започаткування цифрової трансформації, а й її темпи, масштаб, безперервність, стійкість та результативність. Саме збалансоване поєднання фінансових, кадрових, інфраструктурних і техніко-технологічних ресурсів створює необхідний потенціал для переходу від впровадження окремих цифрових інструментів до функціонування цілісної цифрової системи охорони здоров'я.